

Partsgemensamma kommentarer till avtalet rörande tidsbegränsad anställning av adjungerad lärare (2011-12-14).

Avtalet reglerar anställning av adjungerade lärare, dock inte adjungerad professor. Den som anses uppfylla kraven för anställning som adjungerad professor ska därför istället anställas med stöd av 4 kap 11 § högskoleförordningen.

Den som anställs enligt avtalet ska ha sin huvudsakliga sysselsättning utanför högskolesektorn. Det innebär i normalfallet att den berörda har en tillsvidareanställning hos annan arbetsgivare, men det kan även handla om en person som driver egen verksamhet. Med högskolesektorn avses lärosäten (motsv.). Anställning av adjungerade lärare ska vara ett komplement till andra kategorier av lärare och det ska handla om att tillföra särskild kompetens som normalt inte finns i verksamheten genom att anställa personer med erfarenhet från andra områden. Avsikten är således inte att som adjungerad lärare anställa en person som nyligen lämnat en anställning inom högskolesektorn om denne inte på något sätt erhållit den erfarenhet från annan verksamhet som eftersträvas. En adjungerad lärare kan också bidra till forskningen vid lärosätet i syfte att förbättra undervisningen. Parterna har konstaterat att en vanlig lösning har varit att de som tidigare anställts som adjungerade lärare fått hela sin lön betald av den externa arbetsgivaren. Parterna tror att det även framöver kommer att vara en vanlig lösning.

En adjungerad lärare ska anställas tillsvidare, dock längst 2 år. Anställningen får förnyas om det finns ett fortsatt verksamhetsbehov. Det finns ingen borte gräns för hur länge en anställning som adjungerad lärare kan bestå så länge personen har kvar sin huvudsakliga verksamhet utanför högskolesektorn. Om denna verksamhet upphör under den tid man redan är anställd vid lärosätet löper anställningsavtalet dock vidare under den avtalade tiden om inte arbetstagen eller arbetsgivaren säger upp anställningsavtalet i förtid. Vid uppsägning från arbetsgivarens sida ska uppsägningen vara sakligt grundad.

Innan någon anställs enligt avtalet under 2012 redovisar arbetsgivaren en bedömning av omfattningen av kommande adjungeringar för de lokala arbetstagarorganisationerna. Efter att förhandling enligt MBL eller, i förekommande fall, hantering enligt lokalt samverkansavtal genomförts beslutar arbetsgivaren i frågan. Från och med verksamhetsåret 2012/2013 ska en redovisning ske av såväl bedömningen för det närmaste verksamhetsåret som en redovisning av det faktiska antalet adjungeringar göras i samband med ovanstående bedömning. Syftet är att senare kunna se det faktiska utfallet ställt mot bedömningen. Inför verksamhetsåret 2012/2013 ska således det antal som anställts sedan den 1 januari 2012 redovisas, därefter sker det årligen inför varje nytt verksamhetsår.

Lokala parter kan här komma överens om annan ordning för denna hantering. Centrala parter har konstaterat att adjungeringar har varit vanligare inom vissa områden än andra. Man kan t.ex. utifrån detta först föra en övergripande diskussion kring vilka områden som man framöver bedömer vara aktuella för anställning av adjungerade lärare och på så sätt hitta former för att på lämpligaste sätt hantera varje enskilt ärende.

Själva avtalet innehåller en partsgemensam kommentar där parterna konstaterar att en adjungeringsanställning ska utgå från verksamhetens krav. Vidare att en vanlig omfattning på en sådan anställning har varit ca 20 % av en heltid. Parterna är i det sammanhanget medvetna om

att det i vissa fall kan bli aktuellt med både högre och lägre omfattning av dessa anställningar. Kravet på huvudsaklig sysselsättning utanför högskolesektorn ska dock alltid uppfyllas.

Om lokala parter anser att det finns behov av ett utrymme för annat sätt att betala ut lön än enligt bestämmelserna i 12 kap ALFA (månadslön eller kalenderdagsberäknad lön beroende på anställningstid) kan lokalt avtal träffas med stöd av ALFA. Ett sådant avtal kan t.ex. innehålla en ordning för utbetalning av lön per timme.

Anställning som adjungerad lärare enligt detta avtal ger inte företrädesrätt enligt 25 och 25 a §§ LAS. I övrigt gäller dock alla tillämpliga bestämmelser i LAS, såsom kravet på varsel/underrättelse i samband med att arbetstagaren inte erbjuds fortsatt anställning.

Inom de områden där förenad anställning mellan ett lärosäte och en sjukvårdsenhet får ske enligt 4 kap 2 § högskoleförordningen ska denna möjlighet i första hand tillämpas. Enligt denna bestämmelse i högskoleförordningen får endast professorer och lektorer ha förenad anställning. Om det är fråga om anställning av annan lärare, t.ex. adjunkt, kan således endast adjungerad anställning komma ifråga.

Avtalet om anställning av adjungerade lärare gäller inte inom de områden/ämnen där högskoleförordningens bestämmelser (4 kap 10 §) om tidsbegränsade anställningar för lärare inom konstnärlig verksamhet får tillämpas. Detta gäller vid såväl konstnärliga högskolor som vid andra lärosäten där konstnärlig verksamhet bedrivs.

Som framgår av förhandlingsprotokollet till avtalet har innehållet i prop. ”En akademi tiden”, påverkat förhandlingsresultatet. Särskild vikt har lagts vid de uttalande som finns om vikten av att minska förekomsten av tidsbegränsade anställningar inom sektorn påverkat förhandlingarna. Detta samtidigt som sektorn har behov av lärare med kompetens som huvudsakligen ligger utanför sektorn, varför detta avtal har träffats. I syfte att följa upp och säkerställa att avtalet nyttjas på ett ansvarsfullt sätt finns därför ett uppdrag till lokala parter att följa upp hur och i vilken omfattning avtalet tillämpas på lärosätet.

Denna uppföljning ska ske vart femte år och omfatta den gångna fyraårsperioden. Första tillfället är 2016 och ska vara klar senast 1 april 2016. Uppföljningen omfattar att de i avtalet upptagna punkterna ska dokumenteras oavsett resultat. Däremot ska dokumentationen enbart delges respektive central part i de fall lokala parter inte är överens om resultatet.

Avtalet innehåller också en särskild reglering för Chalmers tekniska högskola och Högskolan Jönköping som innebär att de även kan tillämpa avtalet för tidsbegränsad anställning av adjungerad professor samt adjungerad lärare inom konstnärlig verksamhet. Motivet är att de inte omfattas av högskoleförordningen.